

SPRAWOZDANIE

**z realizacji programu „AS-Aktywny Senior. Powiatowy
Program dla seniorów na lata 2019-2023”**

za rok kalendarzowy 2019

SPIS TREŚCI

I. Informacje ogólne.....	3
1.1 Regulacje prawne.....	3
1.2 Założenia, adresaci oraz okres realizacji programu.....	3
II. Realizacja działań w ramach programu „AS-Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023”.....	4
1. Realizatorzy działań programu „AS-Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023”.....	4
2. Zrealizowane w 2019 roku działania wpisujące się w program „AS-Aktywny Senior. Powiatowy Program dla seniorów na lata 2019-2023”.....	4
2.1 Wsparcie przy tworzeniu zespołów pośrednictwa opiekunów/asystentów dla osób starszych i niepełnosprawnych lub niesamodzielnych (np. w ramach Agencji Usług Socjalnych działających przy MOPS lub tworzonych w ramach organizacji pozarządowych, wolontariatu).....	4
2.2 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych ukierunkowana na pomoc osobom starszym ze szczególnym uwzględnieniem osób w wieku 50+, powrót na rynek pracy w charakterze np. wykwalifikowanego opiekuna osoby starszej.....	6
2.3 Wsparcie przy tworzeniu przez środowiska lokalne wolontariatów międzypokoleniowych bądź nawiązanie bliższej współpracy z już istniejącymi.....	7
2.4 Udzielanie wsparcia w ich działalności lokalnym Klubom Seniora, Centrum Aktywności Seniora, Dziennemu Domu Pomocy Społecznej, Klubom Integracyjnym.....	9
2.5 Kontynuacja zakładki informacyjnej na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Będzinie tj. w zakładce Wydział Polityki Społecznej odnośnik pod nazwą „Echo Seniora” lub bezpośrednio na głównej stronie Starostwa.....	12
2.6 Wsparcie dla tworzenia lub działalności lokalnych Uniwersytetów Trzeciego Wieku/Akademii Twórczego Rozwoju Seniora i Wnuka.....	13
2.7 Aktualizacja „Karty AS - Aktywnego Seniora”.....	13
Podsumowanie.....	16

I. Informacje ogólne

1.1 Uregulowania prawne

Program „AS-Aktywny Senior. Powiatowy Program dla seniorów na lata 2019-2023” został w oparciu o następujące przepisy:

- art. 4 ust. z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 995 ze zm.);
- art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508, ze zm.);
- Uchwała Nr 26/19 Zarządu Powiatu Będzińskiego z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie przyjęcia „AS-Aktywny Senior. Powiatowy Program dla seniorów na lata 2019-2023”.

1.2 Założenia, adresaci oraz okres realizacji programu

Program „AS-Aktywny Senior. Powiatowy Program dla seniorów na lata 2019-2023” został przyjęty ze względu na wzrastającą liczbę osób powyżej 60 roku życia w społeczeństwie oraz ich rosnące potrzeby. Program powstał by realizować założenia polityki senioralnej tj. kształtowanie warunków dla godnego i zdrowego starzenia się oraz walka z wykluczeniem społecznym. Celem głównym jest poprawa jakości życia osób starszych z Powiatu Będzińskiego.

Cele szczegółowe Programu „AS-Aktywny Senior. Powiatowy Program dla seniorów na lata 2019-2023”:

- wspieranie wszelkich form aktywności obywatelskiej, społecznej kulturalnej, artystycznej i sportowej osób starszych;
- zwiększenie bezpieczeństwa fizycznego – przeciwdziałanie przemocy, łamaniu praw i zaniedbaniom wobec osób starszych;
- przeciwdziałanie wykluczeniu seniorów jako grupy społecznej;
- zapewnienie godnego starzenia się w dobrym zdrowiu;
- wykorzystanie potencjału osób starszych jako aktywnych uczestników życia lokalnego, rynku pracy;
- tworzenie warunków dla integracji wewnątrz i międzypokoleniowej osób starszych;
- ułatwienie dostępu osobom starszym do niedrogich, trwałych i wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej;
- wspieranie rozwoju edukacji osób starszych;

Adresaci programu: mieszkańcy Powiatu Będzińskiego, którzy ukończyli 60 rok życia.

Okres realizacji programu: 27 marca 2019 roku – 31 grudnia 2023 roku.

II. Realizacja działań w ramach programu „AS-Aktywny Senior. Powiatowy Program dla seniorów na lata 2019-2023”

1. Działania programu „AS-Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023” w roku 2019 realizowane były przez:

- Wydział Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Będzinie;
- Wydział Promocji Powiatu Starostwa Powiatowego w Będzinie;
- Wydział Zdrowia i Organizacji Pozarządowych Starostwa Powiatowego w Będzinie;
- Powiatowego Rzecznika Konsumentów Starostwa Powiatowego w Będzinie;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Będzinie;
- Ośrodek Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie;
- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Będzinie;
- Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Wojkowicach;
- I Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika w Będzinie;
- II Liceum Ogólnokształcące im. S. Wyspiańskiego w Będzinie;
- III Liceum Ogólnokształcące im. C. K. Norwida w Będzinie;
- Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Czeladzi;
- Powiatowy Młodzieżowy Dom Kultury;
- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dąbrowie Górniczej;
- Komenda Powiatowa Policji w Będzinie
- Powiatowy Urząd Pracy w Będzinie.

W roku 2019 realizacja programu nakierowana była w dużej mierze na zwiększenie aktywności społecznej seniorów poprzez włączenie ich w działalność społeczną, integrację międzypokoleniową, powrót do czynnego życia w społeczności lokalnej oraz aktywność kulturową.

2. Zrealizowane w 2019 roku działania wpisujące się w program „AS-Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023”

2.1 Wsparcie przy tworzeniu zespołów pośrednictwa opiekunów/asystentów dla osób starszych i niepełnosprawnych lub niesamodzielnych (np. w ramach Agencji Usług Socjalnych działających przy MOPS lub tworzonych w ramach organizacji pozarządowych, wolontariatu).

W 2019 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie udzieliło dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych dla 5 osób powyżej 60 roku życia: przystosowano mieszkania do potrzeb 3 osób, 1 osoba uzyskała dofinansowanie do budowy podjazdu, 1 osoba do zakupu i montażu drzwi tarasowych antywłamaniowych oraz budowy chodnika. W ramach likwidacji barier w komunikowaniu się dofinansowanie uzyskało 13 osób powyżej 60 roku życia: w tym 11 osób zakupiło komputery, 1 osoba zakupiła telefon komórkowy, jedna osoba zakupiła domofon. Ponadto w ramach likwidacji barier technicznych dofinansowanie uzyskało 35 osób powyżej 60 roku życia: 3 osoby zakupiły schodolaz, 23 osoby łóżko rehabilitacyjne, 2 osoby podnośnik transportowy, 4 osoby kocioł gazowy CO, 3 osoby oporęczowanie.

Należy nadmienić również, że w roku 2019 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Będzinie dofinansowało na łączną kwotę 65 519,76 zł organizacje pozarządowe działające w obszarze sportu, kultury, rekreacji i turystyki na rzecz osób niepełnosprawnych, w których szeregach są osoby powyżej 60 roku życia.

Tabela nr 1. Dofinansowanie udzielone przez PCPR w 2019 roku

L. p.	Nazwa Organizacji	Przedmiot dofinansowania	Kwota dofinansowania
1.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Siewierz	Wyjście do teatru	1 000,00
2.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Siewierz	Wycieczka do Buska Zdrój, Kielc i Solca Zdrój	4 000,00
3.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Będzin	Wycieczka do Bratysławy, Wiednia	8 000,00
4.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Będzin	Wycieczka w Bieszczady	5 000,00
5.	Będzińskie Stowarzyszenie Amazonek	Wycieczka do Warszawy	3 000,00
6.	Będzińskie Stowarzyszenie Amazonek	Spotkanie opłatkowe	1 000,00
7.	Polski Związek Niewidomych Będzin	Wycieczka do Ustronia Morskiego	6 000,00
8.	Polski Związek Głuchych Będzin	Wycieczka do Zakopanego, Bukowiny Tatrzańskiej	4 000,00
9.	Polski Związek Niewidomych Czeladź	Wycieczka do Sandomierza, Kazimierza Dolnego	6 000,00
10.	Stowarzyszenie „Bądź z nami”	Powiatowa Olimpiada Osób Niepełnosprawnych	6 000,00
11.	Stowarzyszenie „Bądź z nami”	Spotkanie opłatkowe	1 000,00
12.	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „FAMILIA”	Spotkanie opłatkowe	1 000,00
13.	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „FAMILIA”	Wycieczka do Przemyśla, w Bieszczady	5 000,00
14.	Stowarzyszenie Bank Życzliwych Serc	Wycieczka do Wieliczki	1 500,00
15.	Stowarzyszenie Bank Życzliwych Serc	Wycieczka do Kazimierza Dolnego, Lublina	4 000,00
16.	Stowarzyszenie Bank Życzliwych Serc	Rewia na lodzie	659,00
17.	Czeladzkie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Upośledzeniem Psychoruchowym	Wycieczka do Krakowa, Sandomierza	6 000,00
18.	Czeladzkie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Upośledzeniem	Międzynarodowy Dzień Osoby Niepełnosprawnej	1 500,00

	Psychoruchowym		
19.	Czeladzkie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Upośledzeniem Psychoruchowym	Spotkanie Oplatkowe	1 000,00
20.	Stowarzyszenie Chorych na Stwardnienie Rozsiane Ich Opiekunów i Przyjaciół Siemianowice Śląskie	Wycieczka do Darłowa	Zwrot przyznanego dofinansowania w całości (4 500,00)
RAZEM :			65 659,00

Źródło: Statystyka Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Będzinie.

2.2 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych ukierunkowana na pomoc osobom starszym ze szczególnym uwzględnieniem osób w wieku 50+, powrót na rynek pracy w charakterze np. wykwalifikowanego opiekuna osoby starszej.

W roku 2019 Powiatowy Urząd Pracy w Będzinie realizował cel szczegółowy programu „wspieranie tworzenia miejsc pracy dla osób w wieku 50+ poprzez niwelowanie problemu ageizmu, czyli dyskryminacji ze względu na wiek”. Pośród działań podejmowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w 2019 roku wymienić należy:

- w okresie sprawozdawczym z porady indywidualnej skorzystało 58 osób powyżej 50 roku życia, z porady grupowej 72 osoby, z grupowych spotkań informacyjnych 142 osoby;
- w okresie od stycznia do końca grudnia 2019 roku z tytułu podjęcia zatrudnienia z ewidencji osób bezrobotnych wyłączono 476 osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia, które stanowiły 17% wszystkich wyłączeń z ww. powodu w roku ubiegłym (ogółem z ewidencji bezrobotnych wyłączono 2 803 osoby w 2019 roku);
- na dzień 31.12.2019 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Będzinie zarejestrowanych było 745 osób powyżej 50 roku życia, w tym 265 kobiet (35,6%), w tym 121 osób (16,3%) z prawem do zasiłku. Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia zmniejszyła się o 383 osoby tj. o 34% w porównaniu z rokiem 2018.

Tabela nr 2. Osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia.

WEDŁUG STANU	Osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia			
	ogółem		w tym z prawem do zasiłku	
	Razem	Kobiety	Razem	kobiety
31.12.2018 r.	1 128	422	155	77
31.12.2019 r.	745	265	121	59

Źródło: Statystyka Powiatowego Urzędu Pracy w Będzinie

Ponadto I Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika w Będzinie w ramach celu szczegółowego „wspieranie tworzenia miejsc pracy dla osób w wieku 50+ poprzez niwelowanie problemu ageizmu, czyli dyskryminacji ze względu na wiek” w 2019 r. zatrudniło 6 osób w wieku przedemerytalnym i emerytalnym.

2.3 Wsparcie przy tworzeniu przez środowiska lokalne wolontariatów międzypokoleniowych bądź nawiązanie bliższej współpracy z już istniejącymi.

W roku sprawozdawczym Ośrodek Wspierania Dziecka i Rodziny w ramach realizacji ww. działania:

- organizował spotkania dziadków z wnukami zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Będzinie;
- zorganizowano akcję „Planszówki z Seniorami” – wychowankowie ośrodka spotkali się z seniorami w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Czeladzi. Wzięli także udział w zajęciach integracyjnych z pensjonariuszami Domu Pomocy Społecznej „Senior” w Czeladzi. Ponadto przygotowali i wręczyli seniorom upominki świąteczne na spotkaniu wigilijnym dla osób starszych i samotnych oraz wykonali kartki okolicznościowe dla Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów. Wychowankowie ośrodka przygotowali także dla seniorów upominki oraz laurki z życzeniami z okazji Dnia Babci i Dziadka.

Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w 2019 r. przygotowało występ kolędników dla podopiecznych Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego w Będzinie, w którego szeregach byli seniorzy.

Uczniowie Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Wojkowicach w 2019 r. realizowali program Aktywny Senior poprzez:

- udział z seniorami w programie telewizyjnym „Dojrzałsi” – codzienności czar. Seniorzy wraz z młodzieżą uczestniczyli w zajęciach sportowych, gdzie młodzi ludzie w ramach integracji pokoleń w mieszanych drużynach brali udział w grach i zabawach;
- działanie w projekcie „Aktywny Senior do boju” – budowanie więzi międzypokoleniowej oraz aktywizacja osób starszych z terenu Wojkowic poprzez współpracę z klubem Aktywny Wojkowicki Senior. Uczniowie i członkowie klubu organizują wspólnie wiele przedsięwzięć np. zajęcia sportowe, warsztaty rękodzieła, zajęcia florystyczne;
- partnerstwo uczniów z seniorami w projekcie „Wojkowickie Studio Talentów”;
- udział w wielopokoleniowym Festynie Plenerowym „Dzień dla rodziny” – uczniowie wraz z seniorami organizowali atrakcje dla uczestników festynu (konkursy, zawody sportowe, pokazy pierwszej pomocy przedmedycznej);
- udział uczniów wraz z seniorami w debacie społecznej „Razem bezpieczniej – w jaki sposób zapobiegać uzależnieniom” gdzie wspólnie diagnozowano bieżące potrzeby mieszkańców miasta w obszarze poprawy bezpieczeństwa;
- udział w finale projektu „Miejskie spotkanie przy choince” – uczniowie wraz z lokalnymi seniorami przygotowali stoiska świąteczne, dekoracje choinkowe, wspólnie śpiewano kolędy i pastoralki.

Powiatowy Młodzieżowy Dom Kultury w Będzinie w 2019 r. realizował następujące działania wpisujące się w Program Aktywny Senior: w ramach aktywności edukacyjnej,

społecznej i kulturalnej osób starszych PMDK promował i wspierał udział osób starszych w zakresie uczestnictwa w lokalnym życiu społecznym. Ponadto zwiększyła się liczba seniorów uczestniczących w przedsięwzięciach kulturalnych. PMDK w 2019 roku wspierał także rozwój warunków dla systemu edukacji międzypokoleniowej a także wzmacniał międzypokoleniowe relacje. Powyższe cele realizowane były poprzez udział osób starszych w przedsięwzięciach organizowanych przez PMDK w Będzinie takich jak koncerty, spektakle teatralne, piknik rodzinny, jubileusz 60-lecia PMDK, Gala PMDK.

I Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika w Będzinie w 2019 r. realizowało zadanie poprzez organizację wydarzeń, w których udział brały osoby starsze:

- „Noc Muzeów w Koperniku” – 28 maja 2019 r. zwiedzający mogli podziwiać archiwum szkoły, a uczniowie porozmawiać z seniorami - byłymi uczniami placówki;
- uroczyste spotkania z emerytowanymi pracownikami szkoły z okazji Dnia Edukacji Narodowej oraz jasełka i spotkania opłatkowe, na które zaproszeni byli ww. seniorzy.

Także II Liceum ogólnokształcące im. St. Wyspiańskiego w Będzinie organizowało wydarzenia w których uczestniczyły osoby starsze:

- w dniu 31 stycznia 2019 r. w Teatrze Dzieci Zagłębia w Będzinie odbyły się obchody Święta Szkoły;
- w dniu 25 listopada 2019 r. w Teatrze Dzieci Zagłębia odbył się Koncert IX Muz.

III Liceum Ogólnokształcące im. C. K. Norwida w Będzinie podjęło następujące działania skierowane do seniorów z terenu Powiatu Będzińskiego:

- wspieranie udziału osób starszych w zakresie uczestnictwa w lokalnym życiu społecznym poprzez zapraszanie do udziału w uroczystościach szkolnych emerytów i rencistów:
 - * Dzień Edukacji Narodowej w dniu 15 października 2019 r.;
 - * Wspólne Kolędowanie w dniu 20 grudnia 2019 r.;
 - * uroczyste rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego.
- wspieranie rozwoju wolontariatu kompetencji wśród osób starszych poprzez nieodpłatne dzielenie się wiedzą, doświadczeniem i kompetencjami w zakresie:
 - * języków obcych – czynny udział seniorów w pracach komisji XVIII Powiatowego Konkursu Języków Obcych, który odbył się w dniu 18 marca 2019 r.;
 - * tworzenia tekstów literackich – czynny udział w pracach komisji XXXII Ogólnopolskiego Konkursu Literackiego „Twórczość ze szkolnej ławy”, który odbył się w marcu 2019 r.;
 - * stosowania reguł ortograficznych – czynny udział w pracach komisji XVII Powiatowego Konkursu Ortograficznego o tytuł „Mistrza Ortografii 2019”, który odbył się 18 marca 2019 r.

Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych im. Jana Pawła II w Siewierzu realizował zadania programu poprzez:

- wolontariat szkolny – współpraca z Domem Seniora w Siewierzu, spotkania uczniów z pensjonariuszami tj. spotkanie bożonarodzeniowe, wielkanocne, spotkania w trakcie roku;
- wsparcie osób starszych w uzyskiwaniu świadczeń społecznych – pomoc w wypełnianiu druków i wniosków o świadczenia socjalne i zdrowotne.

2.4 Udzielanie wsparcia w ich działalności lokalnym Klubom Seniora, Centrum Aktywności Seniora, Dziennemu Domu Pomocy Społecznej, Klubom Integracyjnym.

W okresie sprawozdawczym Starostwo Powiatowe w Będzinie organizowało lub uczestniczyło w następujących przedsięwzięciach:

- Akcje profilaktyki i promocji zdrowia:
 - Wydział Zdrowia i Organizacji Pozarządowych w ramach realizacji zadań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia zorganizował dla najstarszych mieszkańców naszego powiatu akcję bezpłatnych badań słuchu oraz densytometrię (badanie gęstości kości). Badania zostały wykonane w mobilnych punktach diagnostycznych (osteobusie i słuchobusie) w terminach 5, 6, 11, 12 i 13 grudnia 2019 r. przy placówkach ochrony zdrowia oraz instytucjach kultury na terenie 6 gmin tj.: Siewierz, Bobrowniki, Będzin, Czeladź, Mierzęcice, Wojkowice. W trakcie trwania akcji przebadano 256 osób w kierunku osteoporozy oraz u 176 osób przebadano słuch. Wszyscy pacjenci otrzymali wyniki badań zaraz po badaniu wraz z opisem i krótką informacją na temat dalszego postępowania, jeżeli wynik wymagał takiego działania;
 - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dąbrowie Górniczej w 2019 r. realizował program pt. „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnienia od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”. Spotkania miały miejsce podczas takich przedsięwzięć jak „Spotkanie ze Zdrowiem” z dnia 3 lipca 2019 r. w NZOZ Centrum Medycznym „Syberka” czy też podczas Dni Będzina w parku Dolna Syberka w dniu 15 czerwca 2019 r. Program miał na celu propagowanie prozdrowotnych zachowań. Działaniami edukacyjnymi objęto ogół społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem aktywnych seniorów. Podczas spotkania ze społecznością lokalną, którą w dużej mierze stanowiły osoby starsze omawiano zasady zdrowego stylu życia, wolnego od używek, którego przestrzeganie pozwala uniknąć poważnych problemów zdrowotnych.
- Dotacje i dofinansowania:
 - w 2019 roku w ramach otwartego konkursu ofert Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów „Aktywny Senior” z siedzibą w Psarach otrzymało dotację w wysokości 3 000,00 zł brutto na realizację zadania publicznego z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego pn. „Podtrzymywanie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości i rozwoju świadomości narodowej oraz lokalnego patriotyzmu”. Termin realizacji zadania publicznego obejmował okres od 1.06.2019 r. do 30.11.2019 r.

Zadanie polegało na uczestnictwie członków Stowarzyszenia Święcie Chochoła w Zawierciu-Skarżycach 16 sierpnia 2019 roku, podczas którego odbył się konkurs na najlepiej wykonanego chochoła ze słomy;

- Starostwo Powiatowe w Będzinie opłaciło przewóz seniorów z terenu Powiatu Będzińskiego na trasie Będzin – Sucha Beskidzka w dniu 16 września 2019 r. oraz ich powrót w dniu 26 września 2019 r. Kwota dofinansowania wynosiła 1000zł brutto.
- Wieczór Muzyczno-Kabaretowy

Wydział Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Będzinie w dniu 11 grudnia 2019 r. zorganizował Wieczór Muzyczno-Kabaretowy w murach Teatru Dzieci Zagłębia w Będzinie. Na scenie wystąpił teatr MAŁGO z przedstawieniem „Melodie naszych serc”, na który składały się niezapomniane, kultowe piosenki, skecze oraz pełne humoru scenki aktorskie. Gwiazdą wieczoru był wielokrotnie nagradzany na festiwalach i przeglądach kabaretowych kabaret WEŹRZESZ. Między występami seniorzy mieli zapewniony słodki poczęstunek oraz gorące napoje. Wydarzenie było przeznaczone dla seniorów z Powiatu Będzińskiego, wzięło w nim udział 250 osób. Na organizację Wieczoru Muzyczno-Kabaretowego wydatkowano łącznie kwotę 7 584,63 zł brutto z planu finansowego Wydziału Polityki Społecznej dział 853 §85395.

- Wydarzenia kulturalne, artystyczne, integracyjne kierowane do seniorów z terenu Powiatu Będzińskiego:
 - Wydział Promocji Powiatu w lutym 2019 r. zorganizował Kurs Tańca dla Seniorów. Były to zajęcia o charakterze taneczno - ruchowym kierowane do seniorów, którzy aktywnie spędzają czas wolny. Kurs umożliwiał naukę różnych rodzajów tańca. Celem zajęć było pobudzenie do aktywności fizycznej oraz integracja wewnątrzpokoleniowa. Kurs był prowadzony przez profesjonalnego instruktora ze szkoły tańca „Akcent”, a uczestnicy mieli zapewniony poczęstunek podczas wszystkich zajęć. W przedsięwzięciu wzięło udział 80 osób;
 - Wydział Promocji Powiatu w lutym 2019 r. zorganizował Wielki Bal, stanowiący zwieńczenie Kursu Tańca dla Seniorów. Było to wydarzenie kulturalne integrujące seniorów zamieszkałych na terenie Powiatu Będzińskiego. Uczestnicy mieli okazję zaprezentować taneczne umiejętności, nabyte podczas kursu. W czasie balu zapewniona była muzyka na żywo, obsługa fotograficzna, poczęstunek oraz występ profesjonalnych tancerzy ze szkoły tańca „Akcent” w Będzinie;
 - Wydział Promocji Powiatu w marcu 2019 r. zorganizował dla mieszkank powiatu Dzień Kobiet w kinie „Nowość”. Panie mogły bezpłatnie obejrzeć seans filmu „Wszystko albo nic”. Wśród zaproszonych pań znaczą część stanowiły seniorki. Celem filmowego spotkania było kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez aktywny odbiór sztuki filmowej oraz integracja mieszkańców;
 - Wydział Promocji Powiatu w maju 2019 r. zorganizował dla mieszkank powiatu Dzień Matki w kinie „Nowość”. Panie mogły bezpłatnie obejrzeć seans filmu „Miszmasz czyli Kogel Mogel 3”. Wśród zaproszonych pań znaczą część stanowiły seniorki. Celem filmowego spotkania było kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez aktywny odbiór sztuki filmowej oraz integracja mieszkańców;

- Wydział Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Będzinie 2 października 2019 r. zorganizował I Powiatowy Piknik dla Seniorów, który odbył się na terenie leśniczówki w Sarnowie. Wydarzenie było skierowane do seniorów z różnych klubów oraz związków emerytów, rencistów i inwalidów działających na terenie Powiatu Będzińskiego. Na uczestników pikniku czekał gorący poczęstunek z grilla, muzyka grana na żywo oraz tańce. W wydarzeniu wzięło udział 60 osób. Na organizację pikniku wydatkowano łącznie kwotę 2738,78 zł brutto z planu finansowego Wydziału Polityki Społecznej dział 853 §85395;
 - Wydział Promocji Powiatu w październiku 2019 r. zorganizował II Kurs Tańca dla Seniorów. Były to zajęcia o charakterze taneczno - ruchowym kierowane do seniorów, którzy aktywnie spędzają czas wolny. Kurs umożliwiał naukę różnych rodzajów tańca. Celem zajęć było pobudzenie do aktywności fizycznej oraz integracja międzypokoleniowa. Kurs był prowadzony przez profesjonalnego instruktora ze szkoły tańca „Akcent”, a uczestnicy mieli zapewniony poczęstunek podczas wszystkich zajęć. W przedsięwzięciu wzięło udział 80 osób;
 - Wydział Promocji Powiatu w październiku 2019 r. zorganizował II Wielki Bal, stanowiący zwieńczenie II Kursu Tańca dla Seniorów. Było to wydarzenie kulturalne integrujące seniorów zamieszkałych na terenie Powiatu Będzińskiego. Uczestnicy mieli okazję zaprezentować taneczne umiejętności, nabyte podczas kursu. W czasie balu zapewniona była muzyka na żywo, obsługa fotograficzna, poczęstunek oraz występ profesjonalnych tancerzy ze szkoły tańca „Akcent” w Będzinie.
- Działania związane z bezpieczeństwem osób starszych z terenu Powiatu Będzińskiego.
- Działania Policji Powiatowej w Będzinie:
 - spotkania propagujące bezpieczeństwo osób starszych w Klubach Seniora z terenu Powiatu Będzińskiego, Domu Kultury w Psarach, Uniwersytecie „Pięknego Wieku” w Sławkowie. Spotkania te miały na celu kształtowanie bezpieczeństwa społeczności lokalnej oraz propagowanie i inicjowanie wśród mieszkańców działań ochronnych. Funkcjonariusze przedstawiali uczestnikom przypadki oszustw na tzw. „wnuczka” lub „policjanta”. Omawiano funkcjonowanie programu „Dzielnicowy Bliżej Nas” oraz aplikacji „Moja Komenda” i „Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa”;
 - prelekcja „Jak nie dać się okraść w miejscach publicznych” organizowane 5 sierpnia 2019 r. we współpracy Starostwa Powiatowego w Będzinie oraz Komendy Powiatowej w Będzinie. Policjanci opowiedzieli o najpopularniejszych sposobach oszustw: metodzie „na wnuczka” czy „na policjanta”, o kradzieżach kieszonkowych czy o zagrożeniach związanych z użytkowaniem kart płatniczych. Celem prelekcji było przede wszystkim podniesienie poziomu wiedzy w zakresie technicznym form ochrony mienia i bezpiecznych zachowań;
 - Działania prowadzone przez Starostwo Powiatowe w Będzinie:
 - Starostwo Powiatowe w Będzinie wraz z Komendą Powiatową Policji w Będzinie prowadziło akcję GRAWER, podczas której mieszkańcy, w tym osoby starsze mogły

oznakować wartościowe przedmioty i wpisać je do bazy prowadzonej przez funkcjonariuszy;

- spotkanie „Senior na drodze – pamiętaj o bezpieczeństwie” miało miejsce w Starostwie Powiatowym w Będzinie dnia 22 sierpnia 2019 r. Organizatorami wydarzenia było Ministerstwo Infrastruktury, Krajowa Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego i policja, natomiast lokalnym partnerem Powiat Będziński. Eksperti ruchu drogowego wraz z policją prowadzili rozmowy na temat bezpieczeństwa na drogach w powiecie i występujących tam niebezpieczeństwach. Seniorzy mogli wykonać bezpłatny przegląd roweru oraz doposażyć go w niezbędne światła i odblaski.

➤ Działania Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny:

Ośrodek Wspierania Dziecka i Rodziny wprowadził w instytucjach opieki i jednostkach dostarczających usługi opiekuńcze procedury postępowania w przypadku występowania przemocy oraz zaznajomienia z procedurami jednej instytucji/organizacji upoważnionej do działania w przypadku wystąpienia nadużycia wobec osób starszych (pomoc prawna i psychologiczna). Ośrodek prowadził konsultacje z zakresie pomocy psychologiczno-terapeutycznej w zakresie konfliktów rodzinnych, problemów emocjonalnych, wsparcie w pełnieniu funkcji opiekuńczych. Prowadzono także konsultacje z zakresu poradnictwa wychowawczego i pedagogicznego, w których uczestniczyli seniorzy.

➤ Działania Powiatowego Rzecznika Konsumentów:

- uczestnictwo w spotkaniu z mieszkańcami gminy Psary w Centrum Usług Społecznych w Strzyżowicach. Spotkanie dotyczyło kampanii informacyjnej Urzędu Komunikacji Elektronicznej „Wiem co podpisuję” skierowanej w głównej mierze do konsumentów-seniorów. Celem spotkania było zwrócenie uwagi na zagrożenia na rynku usług telekomunikacyjnych;
- opracowanie przy współpracy z Wydziałem Promocji Powiatu broszury „Mądry Senior Konsument przed szkodą”. Publikacja zawiera informacje na temat praw i obowiązków konsumentów, instrukcje konsumenckie, wzory pism.

2.5 Kontynuacja zakładki informacyjnej na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Będzinie tj. w zakładce Wydział Polityki Społecznej odnośnik pod nazwą „Echo Seniora” lub bezpośrednio na głównej stronie Starostwa.

W 2019 r. zakładka „Echo Seniora” na stronie Starostwa Powiatowego w Będzinie została zaktualizowana i zamieszczono na niej aktualny formularz, potrzebny do wyrobienia karty „AS - Aktywnego Seniora”, a także aktualny Katalog ulg i zniżek do „Karty AS – Aktywnego Seniora”.

Ponadto Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych im. Jana Pawła II w Siewierzu na swojej stronie internetowej zamieścił odnośnik interaktywny do programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla seniorów na lata 2019-2023” celem promocji programu wśród społeczności szkolnej i lokalnej.

2.6 Wsparcie dla tworzenia lub działalności lokalnych Uniwersytetów Trzeciego Wieku/Akademii Twórczego Rozwoju Seniora i Wnuka.

Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych im. Jana Pawła II w Siewierzu współpracował z Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Siewierzu poprzez:

- udział uczniów ZSOiT w wykładach organizowanych przez Uniwersytet Trzeciego Wieku w Siewierzu – wykład kapitana żeglugi wielkiej Jacka Błacha;
- Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Czeladzi na stałe współpracuje z Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Czeladzi.

2.7 Aktualizacja „Karty AS-Aktywnego Seniora”.

- Promocja programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019 – 2023.” oraz wydawanie karty „AS – Aktywnego Seniora”.

Wraz z uchwaleniem programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019 – 2023.” wprowadzono ponownie karty „AS – Aktywnego Seniora”, które upoważniają do uzyskania zniżek na usługi od partnerów programu. Beneficjentami karty może być każda osoba, która ukończyła 60 rok życia oraz jest mieszkańcem Powiatu Będzińskiego. Chętni do wyrobienia karty AS mogli przychodzić bezpośrednio do Wydziału Polityki Społecznej, gdzie pracownicy pomagali przy złożeniu wniosku, a karta zostawała wydawana „od ręki”. Niejednokrotnie jednak pracownicy Wydziału przyjeżdżali na spotkania klubów seniora z terenu Powiatu Będzińskiego i wydawali karty w terenie. W taki sposób zostało wydanych 310 kart w 2019 r.

W okresie od 11 kwietnia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. wydano 925 kart „AS – Aktywnego Seniora”. Poniższa tabela przedstawia zestawienie liczby złożonych wniosków o wydanie karty z podziałem na płeć.

Tabela nr 3. Zestawienie liczby złożonych wniosków o wydanie karty „AS-Aktywnego Seniora” w 2019 r.

Wnioski	Liczba wniosków		
	ogółem	kobiet	mężczyzn
Wnioski o wydanie karty	925	612	313
w tym			
Wydane karty	925	612	313
Nieodebrane karty AS	0	0	0
Wydane duplikaty karty AS	1	0	1
Odmowy wydania Karty AS*	0	0	0

Źródło: Opracowano na podstawie dokumentacji Wydziału Polityki Społecznej.

W roku 2019 najwięcej chętnych do udziału w programie pochodziło z Będzina, natomiast najmniej kart wydano dla seniorów mieszkających w Siewierzu. Zestawienie liczby wydanych kart z podziałem na poszczególne gminy Powiatu Będzińskiego w 2019 r. przedstawia tabela nr 4.

Wnioski	Liczba wniosków		
	ogółem	kobiet	mężczyzn
Wnioski o wydanie karty	925	612	313
w tym			
Będzin	478	298	180
Bobrowniki	67	41	26
Czeladź	25	15	10
Mierzęcice	53	38	15
Psary	199	146	53
Siewierz	18	9	9
Sławków	33	19	14
Wojkowice	52	46	6

Źródło: Opracowano na podstawie dokumentacji Wydziału Polityki Społecznej.

*Odmowa wydania karty „AS – Aktywnego Seniora” jest spowodowana niespełnieniem kryteriów Regulaminu ubiegania się o wydanie karty „AS – Aktywnego Seniora”, tj. gdy wnioskodawca nie ukończył 60 roku życia lub nie jest mieszkańcem Powiatu Będzińskiego.

- Zestawienie partnerów programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019 – 2023.”, z którymi Powiat Będziński zawarł porozumienia w 2019 roku.

Partnerzy programu ujęci są w Katalogu ulg i zniżek do „Karty AS – Aktywnego Seniora”, który można pobrać w formie papierowej broszury w Wydziale Polityki Społecznej oraz w formie elektronicznej ze strony internetowej Starostwa Powiatowego w zakładce „ECHO SENIORA”. W okresie od kwietnia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. Powiat Będziński zawarł 43 porozumienia z partnerami z terenu całego kraju. Zestawienie partnerów, którzy przystąpili do programu w 2019 r. przedstawia tabela nr 6.

Tabela nr 6. Zestawienie porozumień zawartych z firmami/przedsiębiorcami w 2019 r.

Lp.	Nazwa partnera	Miejscowość siedziby
1	Akademia Sztuki Kulinarnej ANMARK	Czeladź
2	Restauracja Staromiejska	Będzin
3	Restauracja & Grill Szafranowy Dwór	Czeladź
4	Restauracja „Fenix”	Przeczyce
5	Catering LIVINIO KOMPLEKSOWE USŁUGI CATERINGOWE	Dąbrowa Górnicza
6	Przedsiębiorstwo Uzdrowisko Ciechocinek S. A.	Ciechocinek
7	Dom Zdrowia Lila Medical Spa Sp.z o. o.	Ciechocinek
8	Uzdrowisko Kraków Swoszowice Sp. z o. o.	Kraków
9	Ośrodek Rehabilitacyjno-Wypoczynkowy POLANIKA	Chrusty
10	Hotel Milena	Milówka
11	Ośrodek Wypoczynkowy „Zakopiec”	Zakopane
12	Ośrodek Wypoczynkowy TRZY KORONY	Jastrzębia Góra
13	Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy „ONDRASZEK”	Ustroń
14	Uzdrowisko Wysowa S. A.	Wysowa-Zdrój
15	Arka Vitae S. A. Ośrodek Magnolia, Ośrodek Tulipan	Ustroń
16	Hotel Monttis	Sucha Beskidzka

17	VitaSUN Biuro Turystyczne	Będzin
18	ALFA TOUR Biuro Podróży Sp. j.	Poznań
19	Geisha Studio Stylizacji i Urody	Będzin
20	Salon Kosmetyczny WENUS	Psary
21	Powiatowe Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego	Będzin
22	Instytut Kreatywności i Biznesu	Tarnowskie Góry
23	Kancelaria Radcy Prawnego Paweł Wierzbicki	Sosnowiec
24	FIZJO-MED. Usługi Rehabilitacyjne Salon Medyczny	Czeladź
25	Centrum Dentystyczno-Lekarskie PROMEDICA	Będzin
26	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „PRIMUS”	Brudzewice
27	Zakład Optyczny Usługowo-Handlowy Łazarowicz Włodzimierz	Będzin
28	Śląskie Laboratoria Analityczne Sp. z o. o.	Będzin
29	Centrum Dietetyczne NATURHOUSE	Będzin
30	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Tarabuła-Dent	Będzin
31	Remat Med. Sp. z o. o.	Wojkowice
32	Serwis Samochodowy „Ancar” Marcin Dubiel	Będzin
33	CENTRUM OPAŁU BRODA-TRANS	Będzin
34	Zakład Produkcji Zniczy „ANDRUS”	Będzin
35	FOTO BORKOWSCY	Będzin
36	ERGO Marek Rokicki	Sosnowiec
37	AUTOGUTEK AUTO KOMIS MARIUSZ BINKOWSKI	Będzin
38	Z. H. U. OMAX Zegarmistrz Będzin	Będzin
39	Ośrodek Sportu i Rekreacji	Będzin
40	Millenium Centrum Sportu	Czeladź
41	Centrum Rekreacyjno-Sportowe GYM EL TORO	Sosnowiec
42	Kino „NOWOŚĆ”	Będzin
43	Teatr Dzieci Zagłębia	Będzin

Źródło: Opracowano na podstawie dokumentacji Wydziału Polityki Społecznej.

Podsumowanie

Seniorzy to grupa społeczna, o którą należy dbać w szczególny sposób. Faktem jest, iż społeczeństwo się starzeje, w związku z czym przybywa osób w wieku emerytalnym. Żeby wyjść naprzeciw rosnącym potrzebom osób starszych należy podejmować działania prowadzące do zwiększenia ich aktywności społecznej. Takie zadanie pełni program „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019 – 2023.”.

Osoby starsze narażone są na wykluczenie społeczne oraz zawodowe ze względu na ageizm czy niepełnosprawność. Seniorzy często potrzebują pomocy w sprawach życia codziennego, wsparcia w zakresie ochrony zdrowia, leczenia, a nawet kontaktu z drugim człowiekiem. Jednocześnie w grupie tej jest ogromny kapitał, którym jest duża wiedza i doświadczenie życiowe. Program ma na celu uwolnić ten potencjał poprzez zachęcenie do zwiększenia aktywności w różnych dziedzinach życia np. społecznej, zawodowej, kulturowej.

Samorząd terytorialny wraz z organizacjami współpracującymi ma za zadanie zapewnić odpowiednią opiekę oraz zaktywizować osoby starsze do działania, pomimo wieku. Aby działania dotyczące seniorów były rzeczywiste i efektywne powinny wpisywać się w oczekiwania seniorów zamieszkujących Powiat Będziński. Niezbędne są także zabezpieczone na ten cel środki finansowe, a także współpraca między jednostkami powiatowymi, którym powinien przyświecać wspólny cel – zapewnić seniorom możliwość godnego i zdrowego starzenia się.

Zrealizowane w 2019 roku działania Starostwa Powiatowego w Będzinie oraz jego jednostek zdobyły duże uznanie wśród najstarszych mieszkańców powiatu. Wiele przedsięwzięć zyskało aprobatę i zainteresowanie seniorów na tyle duże, iż wyrażana była chęć powtarzania ich w roku następnym. Sytuacja finansowa seniorów często jest trudna i niesatysfakcjonująca, dlatego też wszelkie działania powiatu do nich skierowane, powinny być nieodpłatne, by nie ograniczać ich dostępności.

Podsumowanie programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019 – 2023.” w 2019 roku potwierdza, iż ma on wpływ na aktywne i godne starzenie się mieszkańców naszego powiatu. Działania zawarte w programie pomogły przełamać wiele barier kulturowych i ekonomicznych, poprawiły komfort życia wielu mieszkańców, wsparły integrację między i wewnątrzpokoleniową, a także pomogły zrozumieć samym seniorom i osobom w ich otoczeniu z czym wiąże się starość. Program dzięki zapewnieniu różnych form wsparcia dla osób starszych kształtuje pozytywny wizerunek seniorów w Powiecie Będzińskim.